

TEKST SHYRA HUETING

Yin Yang

en de boze geesten

Zit vakantie in het buitenland er deze zomer niet in? Geef je dan over aan het tuinsoeltoerisme en droom vanuit je luie tuinstoel over groene paradijsjes in je favoriete vakantieoord. China bijvoorbeeld.

Hoe zie jij deze zomer voor je in je eigen tuin? Maak je er een gestylede buitenkamer van waar vrienden altijd welkom zijn voor een borrel of barbecue? Of koester je de rust van dat groene paradijsje en is het de ultieme plek voor bezinning?

Tuinliefhebbers van het laatste type dromen in hun hangmat wellicht van China, het land waar ze al eeuwenlang meesters zijn in het creëren van tuinen vol symboliek. Helaas zit een bezoek aan dat land er nu even niet in, maar wellicht kun je inspiratie opdoen dichterbij huis. In de Hortus Haren bijvoorbeeld, waar in 1995 een authentieke Chinese tuin is aangelegd. Daarvan waren er destijds buiten China slechts drie te vinden. Hij is door Chinezen ontworpen, aangelegd en gebouwd. Alle materialen komen uit China en zijn in tachtig containers naar Haren vervoerd. De naam van de tuin luidt heel poëtisch het Verborgene Rijk van Ming. En alles wat je er ziet, heeft een symbolische betekenis.

Poëzie, meditatie, rotsen en water: dat is wat Chinezen belangrijk vinden tussen hemel en aarde. Al deze elementen zie je terug in een Chinese tuin, ook in Haren. Taal is essentieel. Op lampen en muren bijvoorbeeld vind je gedichten die je aan het denken zetten over het leven en uitnodigen tot meditatie om tot rust te komen. Als je dat lukt, verwerf je Qi: levenskracht. Andere belangrijke elementen in de Chinese tuincultuur zijn steen en water. Rotsen zijn de stenen die staan voor het skelet van de aarde. Voor bergen ook, voor Chinezen de ideale plek om tot rust te komen. Water symboliseert leven: alle leven heeft water nodig.

Jari Teule neemt ons mee naar het Honderd Bloemen Paviljoen, het Meer van de Rode Karpers en het Pad door het Eeuwige Bamboeos. Ze geeft als gids rondleidingen door het Verborgene Rijk van Ming en weet veel over de verborgen betekenissen van wat je in de tuin ziet. Ze vertelt over de draak die staat voor alles wat feestelijk is en die bescherming biedt. En over de waterlelie ('lotusbloem') die een metafoor is voor het leven: hij begint ergens onderin de modder, moet hard werken om te groeien, wordt een stralende bloem en sterft uiteindelijk weer af.

We passeren het Kreunen van de Draak Theehuis, het Duizend Dingen Paviljoen, het Lang Leven Gebergte en de Tuin van de Kunst van het Theemaken. Niet te missen is een stenen pad tussen de paviljoens dat expres hoekig en met bochten is aangelegd om boze geesten op een dwaalspoor te brengen. Altijd handig in deze coronatijd, ook in je eigen achtertuin!

Het Verborgene Rijk van Ming is 25 jaar geleden aangelegd als uitvlucht van de vriendschap tussen de stad Groningen en Shanghai. Verwacht er geen creaties van de moderne tuinierende Chinese. Het is een klassieke tuin uit de Mingperiode 1360-1650 van een mandarijn (minister) van de keizer, met verschillende paviljoens.

De tuin geeft een inkijkje in de eeuwenoude tuinkunst van China. Het verschil tussen een Chinese tuin en een tuin in het Westen is onder meer dat het om de gemoedsbeweging gaat; de bedoeling is je te laten dromen en niet een veelheid van planten te laten zien.

Ook vind je in de Hortus geen borders vol beplanting, maar wel strategisch geplaatste wittilla hortensia's en andere subtiele schoonheden. Nooit overzie je in een keer de hele tuin, maar doorkijkjes tonen hier en daar een ginkgo boom of blauwregen in de vorm van een struik. Is bij ons een tuinmuur vaak een verticaal plantenbed, hier zijn de witte muren achter het Eeuwige Bamboeos leeg en laten ruimte voor iets onstoffelijks als de schaduw van bamboetaakken. In een Chinese tuin wordt geprobeerd het wezen van de natuur weer te geven. Die is grenzeloos en onbeperkt. Vandaar dat delen van de natuur worden geymboliseerd of kleiner gemaakt. Een *penying* boomje (Japans: bonsai) bijvoorbeeld staat voor een heel bos.

En een heuveltje of een handvol stenen is al genoeg om het gemoed te bewegen, lezen we in het boekje dat je door het Verborgene Rijk van Ming voert. Zelfs wie een postzegel van een achtertuin heeft kan deze Chinese tuinsymboliek thuis introduceren. Verf bijvoorbeeld je tuinhek in het diepe ossenbloedrood van de paviljoens in het Verborgene Rijk van Ming: de kleur staat voor voorspoed en geluk.

Denk ook eens aan een woeste draak, het machtigste dier onder de dieren. Hij brengt vrolijkheid, maar ook bescherming. Inspiratie vind je bij de Muur met de Negen Draken, een verkleinde kopie van de muur uit de keizerlijke tuinen. De muur beschermt tegen slechte energiestromen.

Wat je zeker niet mag missen, is het pad dat door het Lang Leven Gebergte slingert, onder een waterval door. Rotsen en water zijn belangrijke elementen van een Chinese tuin. Het zachte van het water is Yin, het harde en sterke van de rots is Yang. Ze vullen elkaar aan en symboliseren de kosmische dualiteit.

Loop over de stapstenen onder de waterval door en verlaat de grot met vernieuwde energie. Gebruik die voor je eigen tuin, ga aan de slag en maak er je eigen Chinese paradijs van!

10x Chinees in je eigen tuin

1. Stapel keien op elkaar en bouw een rots.
2. Maak een fonteintje, zodat je stromend water hebt.
3. Geef taal een rol in je tuin. Schrijf ergens het woord Qi op, als symbool voor levenskracht die je verwerft als water en steen elkaar ontmoeten.
4. Hang een gedicht op dat je mooi vindt en maak er een zitplek bij: als uitgangspunt om tot rust te komen.
5. Geef de gebouwen in je tuin en je huis een poëtische naam. Ga uit van iets wat iemand die belangrijk voor je is heeft gezegd.
6. Verf een bank of tuinhek ossenbloedrood: de kleur staat voor geluk en voorspoed.
7. Een grillig en hoekig tuinpad brengt boze geesten op een dwaalspoor.
8. Hang een draak in je tuin, ter bescherming.
9. Met een *penying* boomje (bonsai) plant je symbolisch een Chinees bos.
10. Bamboe is voor een Chinees belangrijk: hij slaapt er op, eet er mee, drinkt er uit en het vormt het bos waarin panda's leven. Zet een bamboe-penjing in een mooie drakenpot of één niet woekerende bamboeplant in de grond.

Ga kijken

Verborgene Rijk van Ming maakt deel uit van de Hortus Botanicus, Kerklaan 34, Haren.

Thema's Behalve de Chinese tuin zijn er allerlei thematuinen, zoals een kruidentuin, rotstuin, Engelse tuin, hortensiatuin, wildeplantentuin, Keltische tuin en watertuin.

Geopend dagelijks van 10-17 uur. Entree 9 euro.

Afstand 1,5 meter afstand is geen probleem in het grote tuinencomplex. Website www.hortusharen.nl

